

יציאה	כניסה	
20:08	18:51	י-ם
20:10	19:07	ת"א
20:11	18:59	חיפה
20:08	19:08	ב"ש

הלב היהודי

וַתַּעֲתֶם עַל אֲדָמְתִּים וְכֹל יִנְתְּשׁוּ עִיר מֵעַל אֲדָמְתִּים
אֲשֶׁר נָתַתִּי לָהֶם אָמַר ה' אֱלֹהֵינוּ

בְּהַר / בְּזוֹכֹתַי

דבר המערכת

פרשת השבוע פותחת במילים 'אם בחוקותי תלכו'. כשהתורה משתמשת בלשון 'בחוקותי', כוונתה שלימוד התורה וקיום המצוות שלנו יהיו כמו חקיקה – שאנחנו נתמזג לדבר אחד, ולא רק בצורה של חיבור בין שני דברים. התורה היא מקור חיינו והחיבור בינינו לבין התורה והמצוות צריך להיות כה עמוק, עד שנהפוך להיות למציאות אחת עם התורה - שלא ניתן להפרידה. שבת שלום ומבורך, שלכם יוסי סולומון.

נקודה בפרשה הרב מרדכי אפרתי

אלוקיים מבטיח בפרשתנו בסוף כל משברי הגלות **"וזכרתי את בריתי יצחק... אברהם... יעקב... והארץ אזכור"**. (ויקרא כ"ו, מ"ב)

מובן מאוד שאלוקיים זוכר לנו את המעשים הטובים של אברהם, יצחק ויעקב ובזכותם יגאל אותנו אבל לא ברור מה יש לזכור ולהושיע אותנו בזכות הארץ, מה הכוונה במילים "והארץ אזכור"?

האבן עזרא אומר על כך שהכוונה היא לטובת הארץ, דהיינו אלוקים כאילו אומר "כאשר אזכור לגאול גם את הארץ ואדמותיה", זאת מאחר שהיא נענשה רק בגלל שישראל לא שמרו את השמיטה ופרעה כבר את חובה כל השנים שהיית שוממה ולא מיושבת (כלי יקר וא"ע).

מאידך האוהב ישראל מאפטא מפרש שהכוונה שאלוקיים אומר שהוא יזכור את "הארץ", הארציות דהיינו הנטייה והאוטמטית של האדם "לארץ" – לחומריות, לרכושנות לתאוות ולארציות היא היא השורש והסיבה למעשים הרעים של ישראל ואלוקיים אומר שהוא ייקח נטייה טבעית ואוטמטית זו בחשבון כאשר יבוא לדון את ישראל על מעשיהם הרעים שנבעו כאמור מנטיה טבעית "לארץ" ולא משורש נשמתם ורצונם הטהור.

המדרש מעמיק ואומר משל ל"מלך שהיו לו שלוש בנות והמשפחה הייתה מגדלת אותן, כל הזמן ששואל בשלום הבנות שואל גם בשלום המגדלת", שלושת הבנות הם שלושת האבות שהארץ "גידלה" אותם ועתה כאשר "המלך" – אלוקיים – בא לגאול את האבות הוא גואל גם אותה, משמעות מדרש זה היא שרק ארץ ישראל יכולה לגדל גם את עם ישראל ולאפשר לו להוציא את כל כוחותיו ותכונותיו מהכוח אל הפועל רק בארץ ישראל אברהם יצחק יעקב וזרעם יכולים להביא את עצמם לידי מימוש ולכן אלוקיים זוכר אותה.

איך הפסוק הזה מתקשר יותר לקורה בימינו בארץ ישראל? אלוקיים אומר "וזכרתי את בריתי יעקב", דהיינו הוא יגאל את ישראל בזכות "יעקב" – בזכות לימוד התורה ("יעקב איש תם יושב אוהלים), אבל אם זכות לימוד התורה לא תהיה מספיקה אזי "יצחק", דהיינו יזכור את אלו שיש להם מסירות נפש לקיום תורה ומצוות כמו יצחק שמסר נפשו בעקידה ואם גם זכות זו לא תהיה לנו אזי "וזכרתי את בריתי אברהם" – יזכור את אלו שיש להם מידת החסד ורק בזכותם ניגאל, אבל אם נגיע לדור שאין לא תורה, לא מסירות נפש ולא חסד אז ניגאל בזכות "והארץ אזכור" זה שאנו גרים בארץ ישראל ומיישבים אותה.

אחד הביטויים המרכזיים של הגלות הוא ביציאה של היהודים מארץ ישראל והיטמעות בארצות אומות העולם.

לכן גם בתפילה אנו מבקשים "קבצנו מן הגויים" ו"קבץ נפוצותינו מארבע כנפות הארץ" (גם בזמננו לצערנו רוב עם ישראל נמצא בחוץ לארץ, וגם בארץ ישנה ר"ל תופעה של התבוללות ואכ"מ).

לכאורה יש להבין מהי החשיבות בארץ גשמית? והלא אפשר לעבוד את הקב"ה מכל מקום ו"מלא כל הארץ כבודו", ומדוע עשה ה' שדווקא במקום מסויים בארץ הגשמית שמה תהיה השראת השכינה?

אחד הביאורים הוא: הקשר של הקב"ה עם בני ישראל הוא לכאורה מצד הנשמה האלוקית, שמצידה עם ישראל הוא אחד עם בורא עולם. אבל אם כל הקשר היה מתבטא רק בנשמה הרוחנית אזי נמצא שבגן עדן הרוחני ובעולם הבא רק שמה מתגלה הקשר הזה.

כי בעולם הגשמי הנשמות מלובשות בגוף שמעלים ומסתיר.

לפיכך הקב"ה נותן עוד ביטוי לקשר העצמי של יהודי איתו גם בארץ הגשמית פה למטה. דהיינו שבחירה במקום מסויים בארץ בא לומר לבטא בגילוי בעולם הגשמי את החיבור של עם ישראל עם בורא עולם.

ולכן גם כן במצב שבו הקב"ה מתגלה בעולם (גאולה) אזי עם ישראל נמצא בארץ המובטחת, משא"כ בזמן העלם והסתר אזי בני ישראל גם כן גולים מאדמתם.

פנינים לשולחן השבת

"וַתֵּן הָאָרֶץ פְּרִיָּה וְאִכְלָתֶם לֶעֱבֹד" (כ"ה, א') – אומר בעל השפת אמת: עם ישראל יכול למלא את ייעודו ולהעלות את הטבע לדרגת קדושה, רק כשהוא יושב בארצו.

"וַתֵּנָה הָאָרֶץ פְּרִיָּה וְאָכְלָתָם לְשִׁבְעַ" (כ"ה, י"ט) – אומר רבי יששכר דב מזלוטשוב: תנאי אחד יש לקב"ה להתקיימות כל הברכות: "וישבתם לבטח" – ביטחון בה'.

"כִּי יְבוֹיֵךְ אֲזִיכֶּה וּמִטֶּה יָדְךָ עִמָּךְ וְהִזְזִיקְתָּ בּוֹ" (כ"ה, ל"ה) – אומר רבי מאיר רובמן בעל "זכרון מאיר": "כי ימוך רעך" – לא נאמר, אלא "אחריך". ללמדנו מהי דרגת הדאגה הנדרשת מן האדם. התורה מצווה אותנו להתייחס אל כל אחד כאילו אחינו הוא. ומכיוון שכן, היא גם אומרת: "והחזקת בו" – כלומר, עזור לו ומנע את התמוטטותו, הושט לו סיוע בטרם נפילה. שהרי לעולם עדיף לעזור לאדם שלא יפול על פני הצלתו לאחר שנפל. ואומר רבי מאיר דן בעל "ארץ חמדה": כלל ישראל הם כמו גוף אחד שיש בו איברים שונים. כאשר איבר אחד כואב, אפילו אצבע קטנה, מרגיש כל הגוף. כך כאשר יהודי מטה ידו וכואב לו, צריך כל אדם מישראל להרגיש בכאבו ובצערו, ולבוא לעזרתו. לכן נאמר: "עמך."

עשיר אחד, שלא ניחן בבינה יתרה, אך לעומת זה היה עז וחצוף, נהג להתערב בענייני הקהל. פעם אחת, בדיון עם רבי בנימין מקוצק, קם העשיר וחיווה את דעתו, אף שהעניין לא היה שייך אליו כלל.

אמר לו רבי בנימין: "למדנו במסכת אבות, 'איזהו עשיר, השמח בחלקו'. למה נאמר דבר זה לעשיר דווקא, וכי העני שמח בחלקם של אחרים? אלא", השיב רבי בנימין, "המשנה מדברת על אדם שזכה במתנת העושר, ולא נתברך במתנות אחרות, כמו למדנות, צדקות, תבונה. אומרים לו: עשיר אתה – שמח בעושרך ובממונך, אך אל תחשוב שיש לך יד ורגל בחכמה ובתבונה, הרחוקות ממך".

והמסר הנלמד מהסיפור הוא – חשוב שהאדם ידע להכיר במעלות שלו אך גם בחסרונות שלו.

הארה באמונה רון קרתא

מתכון לשבת רונית מרקמן

עוף זיתים

לקציצות:

חלקי עוף

קופסת שימורים של זיתים מטוגנים

בצל גדול חתוך גס

1 עגבנייה מרוסקת

2 כפות גדושות רסק עגבניות

פטרזליה/קוסברה קצוצה

כוס וחצי מים רותחים

כף פפריקה מתוקה

כפית אבקת מרק עוף

מלח ופלפל

1/4 כפית כורכום

פלפל אדום חריף

כפית כמון שטוחה

אופן ההכנה:

מטגנים בצל עד להזהבה.

מוסיפים את העוף ומטגנים עד להזהבה.

מוסיפים את שאר המצרכים ומערבבים.

מבשלים כשעה וחצי על אש נמוכה (מידי פעם פותחים את הסיר ומערבבים)

בתאבון!

באגרת ששלח הרמב"ם לבנו כתב: "אשרי מי שכילה את ימיו במהרה". ביאר ה"חתם סופר" בספרו "תורת משה" שכל אדם בא לעולם הזה כדי להשלים את נשמתו, אם כן, אשרי מי שסיים לתקן את המוטל עליו במהרה, ואינו נזקק לחיות שבעים שנה..."

דבריו של הרמב"ם מובנים לאדם שהוזמן לבצע עבודה גדולה, וטוב שסיים את עבודתו במהרה...

אולם כל אחד מאיתנו רוצה לחיות כמה שיותר שנים, הוא אוכל בריא, ניגש לבדיקות ועושה ספורט כדי להאריך את ימיו בטוב ובבריאות איתנה.

אך הרמב"ם אומר לנו ההיפך, מאושר האדם שממלא את חייו במהרה, מסיים את תיקונו מהר, וחוזר אל מקור חוצבתו.

ההבנה הזו רחוקה משכלנו, כולנו משועים להישאר כאן כמה שיותר, כיצד אם כן ניתן להישאר בעולם הזה גם לאחר שהשלמנו את ייעודנו?

יש אנשים מגדולי הדורות שחיו שנים רבות גם לאחר שהשלימו את ייעודם, כמשה רבינו וגדולים אחרים, כיצד עשו זאת?

מבאר ה"חתם סופר": "ישנם אנשים שבורא עולם משאיר אותם כאן, בעולם הזה למען ילדיהם או תלמידיהם, כדי שילמד אותם דרך ארץ ותורת אלוקים".

הרבה דברים אדם עושה כדי להיות בעולם עוד מספר שנים, אומר לנו ה"חתם סופר" שאם נקדיש יותר לילדים שלנו, נלמד אותם, נכיר להם את דרך המלך והערכים, נזכה אנשים אחרים, ניצור לעצמנו "גלגל הצלה", נהיה חשובים ונצרכים לעולם הזה וממילא "נכריח" את בורא עולם להשאיר אותנו עוד קצת בעולם הזה.

אם אתה כאן, סימן שאתה נצרך לעולם, אם אתה כאן, תנצל את זמן שהותך, תמלא אותו, אל תעביר אותו בחוסר חשק ומעש, אל תעשה אותו לא חשוב, תייקר את החיים והם יעשו אותך יקר ערך יותר מכפי שאתה.

"אשרי אדם שכילה את ימיו במהרה" - מאושר האדם שיצא מהעולם הזה מתוקן, ומאושר האדם שעוזב את העולם כשבידיו שקים מלאים במצוות ובמעשים טובים אשר יובילו אותו אל מקומות נשגבים...

פתגם השבוע

"מי שמדבר הרבה – טועה הרבה"

(הרמב"ם)